

SANTAMÒNICA

TRETS

Democràcia

No hi ha espectadors

03.03-19.04.2015

Cicle:

Trets enmig del concert

De la distància correcta

a la proximitat

Democracia
No hi ha espectadors
Del 3 de març
al 19 d'abril de 2015

**LIBERTAD
PARA LOS
MUERTOS**

**ESTADO
ASESINO**

POLICIA MUNICIPAL

«L'art no és polític pels missatges i els sentiments que transmet sobre l'ordre del món. No és polític tampoc per la manera com representa les estructures de la societat, els conflictes o les identitats dels grups socials. És polític en virtut de la distància que pren amb relació a aquestes funcions».

Jacques Rancière

Trets enmig del concert. De la *distància correcta*¹ a la *proximitat*² és un programa d'exposicions al voltant del treball de sis artistes que cerquen generar una mirada crítica sobre la realitat que els envolta i reduir la distància entre ells mateixos i les qüestions que plantegen en els respectius projectes per entrar en escena i, d'una manera o altra, prendre posició mitjançant la seva implicació.

El títol del cicle parafraseja l'exabrupte d'Stendhal: «la política d'un llibre és com un tret enmig d'un concert». Les històries narrades a les seves novel·les tenien com a teló de fons descripcions i anàlisis de la societat i la política franceses que els eren contemporànies, però sobretot eren un pretext per, des de la literatura, problematitzar la realitat, violentar-la, encloure-s'hi i oposar-hi resistència. ***Trets enmig del concert***, ofenosos però difícils de desatendre, pretén

---

1 «La crítica és una qüestió de distància correcta» a Walter BENJAMIN, *Calle de dirección única*, Madrid, Abada, 2011. 2 «Si les coses se'ns han apropat tant fins a arribar a cremar-nos, haurà de sorgir una crítica que expressi aquesta cremada. No és tant un assumpte de distància correcta com de proximitat correcta. L'èxit de la paraula *implicació* creix sobre aquest sòl» a Peter SLOTERDIJK, *Crítica de la razón cínica*, Madrid, Siruela, 2003.

posar en relleu la responsabilitat de les pràctiques artístiques i culturals de treballar amb la contemporaneïtat, ja no des de la distància crítica que proposava Adorno, sinó des de la proximitat. Tractar la realitat i implicar-s'hi en el sentit que Marina Garcés dóna a aquestes paraules: *tracte* i *implicació* en una doble direcció, cap a allò real per prendre la paraula i cap a un mateix per deixar-se afectar.

Des de fa uns anys assistim a la implementació d'un nou paradigma d'emergència política que té l'objectiu de fer front al complex sistema de poders interdependents i invisibles que imperen en la nostra societat actual (financers, polítics, de la informació). Poders que, precisament a causa de la seva nomostració, se'ns presenten com a incommensurables, incontrolables i difícils de combatre. Però, «el domini anònim no és necessàriament un des-govern –diu Hannah Arendt–; de fet, pot ser que es converteixi, en determinades circumstàncies, en una de les versions més cruels i tiràniques del poder de l'amo». Justament per reaccionar davant d'aquest han proliferat i s'imposen cada vegada més associacions, grups i plataformes que tenen com a finalitat la promoció d'una nova cultura de les possibilitats col·lectives per protegir i gestionar el *procomú* natural, social i cultural. Des de l'activisme ciutadà treballen en defensa d'allò que els és comú, que sense pertànyer a ningú, és patrimoni material i immaterial de tots i cadascun de nosaltres. De fet, Ranciè situa l'inici de la política en aquest punt, «quan uns éssers destinats a habitar en l'espai invisible del treball que no deixa temps per fer una altra cosa es prenen el temps que no tenen per declarar-se participants d'un món comú». Davant d'aquest nou corrent d'implicació ciutadana, ***Trets enmig del concert*** es pregunta quin és el compromís dels artistes amb els mitjans que la seva pràctica els posa a l'abast. De quina manera *tracten* la realitat que els concerneix. Com *s'hi impliquen*. Fins a quin punt les seves accions desborden el fet artístic i n'eixamplen els límits. • CRISTIAN AÑO, CÈLIA DEL DIEGO I JORDI RIBAS

«No hi ha espectadors» és una mostra de Democràcia que posa en relleu l'ús reivindicatiu del llenguatge a l'espai públic per part del col·lectiu mitjançant una selecció de treballs dels darrers vuit anys en els quals la paraula està carregada d'ideologia i posicionament polític i esdevé eslògan. L'exposició presenta també un projecte produït per a l'ocasió que homenatja la figura de Francesc Sabaté i celebra el centenari del seu naixement.

El mot *eslògan* prové de la conjunció dels gaèlics *sluagh*, que significa 'tropa', i *ghairm*, que vol dir 'crit', i fa referència al 'crit de la tropa', al 'crit de guerra'. Aquests *crits de guerra*, sovint apropiats de pensadors, filòsofs o reconeguts activistes, i complementats amb recursos iconogràfics que beuen de la cultura de masses, conformen les contundents campanyes de contrainformació que el col·lectiu dissenya per sumar-se i amplificar la veu de les comunitats amb les quals treballa. D'aquesta manera actua contra els estratagemes propagandístics impulsats des dels aparells de govern, i en darrer terme per l'estat, alhora que interpel·la directament els vianants a la via pública o els visitants de les seves mostres. Comparteix amb ells material de propaganda subversiva amb la finalitat que no siguin únicament receptors del missatge sinó que

n'esdevinguin també emissors-col·laboradors i els nega, així, la possibilitat d'expectar des de la passivitat per coresponsabilitzar-los amb la política, la societat, la comunitat.

El títol de la mostra remet a un aforisme extret del darrer llibre de Fanon³ que ha triomfat entre les consignes activistes. Si no hi ha espectadors és perquè tots som actors. Actors de qui s'espera que domestiquin els seus ulls per a què deixin de mirar des de la platea, observin al seu voltant des del centre de l'escena i entrin en acció. És en aquest sentit que, quan Marina Garcés analitza el concepte d'*implicació* apunta a la idea de visió perifèrica de l'arquitecte Juhani Pallasmaa segons el qual l'ull veu més enllà d'on posa el seu focus, i aquest més enllà desenfocat és el que li permet contextualitzar allò que enfoca i reconèixer-se, ja no espectador que observa des d'una situació privilegiada d'immunitat, sinó cos vulnerable, part involucrada d'allò que veu.

«Participes, ho vulguis o no, [...] n'ets responsable, ho vulguis o no» són algunes de les sentències extrapolades dels manifestos dels artistes d'avantguarda dadaistes i surrealistes i les proclames dels moviments situacionista i punk amb què un grup d'activistes increpa els visitants a la sortida de la fira comercial Art Brussels 2010, en el vídeo *Il n'y a pas de spectateurs*. En la mateixa línia de reflexió el col·lectiu porta a terme una altra acció a l'Armory Show a Nova York on intervé la limusina que trasllada els col·leccionistes entre les diferents seus de la fira amb un parell d'eslògans clàssics del punk, *Eat the rich / Kill the poor*, que van ser popularitzats

---

3 «El combat col·lectiu suposa una responsabilitat col·lectiva a la base i una responsabilitat col·legiada al capdamunt. Si, s'ha de comprometre a tothom en el combat per la salvació comuna. No hi ha mans pures, no hi ha innocents, no hi ha espectadors. Tots ens embrutem les mans als pantans del nostre terra i el buit terrible dels nostres cervells. Tot espectador és un cobard o un traïdor.» Frantz FANON, *Les damnés de la terre*. París, Éditions Maspéro, 1961.

per les bandes de rock Motörhead i Dead Kennedys respectivament. El vehicle, en el qual es fusionen dos missatges tan antitètics com «menjar-se els rics» i «matar els pobres», esdevé també un anunci ambulant que convida a dinamitar les dicotomies que delimiten el pensament a termes binaris.

El treball de Democràcia reflexiona al voltant de les estructures de poder i la seva influència en la nostra societat. Si amb aquestes dues intervencions en el marc de fires d'art, el col·lectiu llança una crítica al sector artístic que sustenta i se sustenta gràcies al sistema capitalista; el gruix dels seus projectes s'inscriu en qüestions més socials o en relectures d'episodis de la memòria històrica recent que en problematitzen la versió oficial. Per a la present exposició promou un homenatge encriptat al darrer maquis en actiu, l'anarquista Quico Sabaté. L'aforisme que protagonitza el tribut al guerriller, «la millor lluita és la que es fa sense esperança», pretén subratllar el fracàs de l'acció antifrancquista dels maquis en el sentit que amb el seu combat no van aconseguir evitar la constitució d'una societat democràtica a l'empara d'una monarquia dinàstica instaurada pel règim. En aquest cas l'eslògan s'ha imprès en un cartell que s'ha distribuït per diversos espais públics desvinculant-lo de qualsevol referència al projecte artístic o a Sabaté. D'aquesta manera la interpretació del missatge es deixa en mans dels vianants, els *espectadors emancipats* de Rancièrre que «lliguen en tot moment allò que veuen amb allò que han vist i dit, fet i somniat», per a què carreguin les paraules de significació en funció de les seves subjectivitats. A l'espai, una bandera negra, símbol internacional de la rebel·lió i la resistència, presidida per una icona de la metralladora Sten que utilitzava Francesc Sabaté en la lluita armada contra la dictadura, enllaça la frase impresa als cartells amb la commemoració de l'aniversari del líder maquis, nascut a l'Hospitalet de Llobregat el 30 de març de 1915. També amb aquest objectiu de rellegir episodis de la història política del país, i d'assenyalar-ne les dates en el calendari actual, Democràcia edita un parell de facsímils de diaris locals

de Granada i Palma que són encartats en l'edició del dia dels mateixos rotatius. Així, l'exemplar de l'*Ideal* publicat el 22 d'abril de 1937, que incloïa la carta de dimissió del governador civil José Valdés, responsable entre d'altres de l'afusellament de Federico García Lorca, és reproduït i difós el 22 d'abril de 2008 per denunciar la cruesa de la repressió falangista contra totes aquelles persones que oposessin qualsevol tipus de resistència al moviment. En la mateixa línia, el diari *Baleares* del 21 d'abril de 1942, que celebrava en portada l'aniversari de Hitler; és distribuït de nou el 21 d'abril de 2010, coincidint amb la data en què es publicà l'efemèride. En aquest marc, els dos facsímils esdevenen alhora objecte artístic i premsa diària que apel·la a la capacitat crítica dels lectors per a què, des de la perspectiva històrica, es retrobin amb aquells esdeveniments i aquelles estratègies de comunicació que succeïen i s'utilitzaven als indrets on viuen una setantena d'anys enrere.

Democràcia cerca estratègies per a què els seus treballs desbordin l'escena artística i posin en circulació missatges que s'integrin i incideixin directament en la retòrica de la ciutat i del seu espai social entesos, d'acord amb Lefebvre, com l'escenari col·lectiu de trobada i contacte, però també de conflicte i contestació, de domini i subalteritat. Amb projectes com *Estado asesino / Libertad para los muertos* o *Sin estado* es fa partícip de la causa que mobilitza dues comunitats desafavorides, els familiars de les víctimes del feminicidi a Ciudad Juárez i els veïns de l'assentament il·legal a la Cañada Real de Madrid, en procés de desallotjament. En ambdós casos les accions desenvolupades i les campanyes de difusió i conscienciació dels greuges comesos contra els dos col·lectius són fruit d'un procés dialògic i assembleari amb aquests que facilita que eslògans, cartells i logotips siguin apropiats per les persones afectades i emprats també en les accions que organitzen al marge del fet artístic. L'equip de Democràcia fomenta tothora aquest tipus de col·laboració horitzontal entre art i societat; i defuig construir una relació que reproduïxi les estructures de poder que està

denunciant per tal de no instrumentalitzar, des de la institució art, els moviments socials amb qui desenvolupa els projectes. Una oposició entre poble i poder de govern que és al rerefons de tots els seus treballs i que es veu especialment reflectida en la contracampanya electoral *Demos contra Cracia* que va portar a terme durant la campanya per a les eleccions generals del 2008 a Madrid i que repeteix ara a Barcelona coincidint amb la precampanya per a les eleccions municipals. Més enllà de la finalitat dissident per a la qual va ser creada la plantilla amb la qual estergeix el missatge arreu, *Demos contra Cracia* desglossa l'etimologia del terme que ha donat nom al col·lectiu i que alhora resumeix una manera de treballar que convoca la consciència del *demos*, la societat civil, contra la *kratia*, la societat política. •

CÈLIA DEL DIEGO

El poder és com el camarot dels germans Marx: un espai minúscul amb una fenomenal força d'atracció. Tots corren cap allà sense reconèixer la força que els arrossega i, un cop a dins, pugnen per fer-s'hi un lloc. Uns l'anomenen «eròtica del poder» però ningú sap si el seu sexe és femení i si tots, homes i dones, ens convertim en mascles molt mascles cada cop que ens capbussem entre aquestes quatre parets. En la ficció dels Marx els actors escenifiquen el que seria l'habitació del poder abandonada al nostre desig: una comèdia hilarant perquè ja no recordem l'origen de la paròdia.

Però no som en una pel·lícula dels germans Marx, el nostre món és real i per això té nom: Catalunya, Espanya, Lituània, tant és. Al prosceni, com al camarot dels Marx, una pila d'actors fingeix que es baralla per conquerir el centre de l'escenari. No és difícil adonar-se que el seu teatre és impostat. El guió de la comèdia ja fa molt que va ser redactat i ha estat representat tantes vegades que els actors ja no l'interpreten amb l'empenta d'altres temps. Es nota que no són els autors del guió. Els veritables autors, als quals mai els ha agradat pujar a l'escenari, prefereixen quedar-se entre bastidors i continuar essent, com a les seves societats, simplement anònims. Però la comèdia ha perdut grapa. Els autors

comencen a preguntar-se si aquesta vegada n'hi haurà prou amb canviar part del repartiment per donar un nervi nou a la peça. Al camarot real del nostre món els actors cridats a ocupar l'habitació del poder representen una comèdia sinistra per excés de realitat. El riure es congela, els actors no tenen escola.

Imaginem-nos ara una tercera versió d'aquest mateix camarot. Ja no es tracta de la falsa política lluitant per l'ínfim espai que hi ha rere la petita pantalla. Tampoc es tracta de la paròdia al camarot dels subversius germans. En aquesta tercera versió la política de l'art ens mostra camins per ser a l'habitació del poder sense ocupar-la mai. Qualsevol pot prendre la paraula i, oblidant per uns instants la seva particular ideologia, deixar-se parlar i, a través de la paraula, ballar a l'habitació del poder sense aturar-se mai. En aquesta versió el camarot està buit perquè ningú s'hi atura, tots estan de pas. Es tracta d'una comèdia musical en la qual l'elenc de ballarins amnèsics prova de recordar en va una melodia –la de la democràcia– que mai va arribar a aprendre.

El buidat del camarot dels germans Marx és la tasca que el Colectivo Democracia s'imposa davant de cada una de les seves peces. Nosaltres, espectadors, ballem al so de músiques oblidades. Ens movem. •
ROGER BERNAT, DRAMATURG

Nota: Per a una reflexió sobre *l'espai públic* només s'ha de tornar a llegir l'article substituint la paraula *poder* per l'expressió *espai públic*.

Sin Estado, 2009
Logotip.
Disseny gràfic: Noaz.

Tanca publicitària.
Fotografia: cortesia de l'artista.

Proyecto Ideal, 2008
Facsimil. Fotografía: Luis Asín.

Campaña
La campaña de
recogida de papel

Baleares

ORGANO DE FALANGE ESPAÑOLA TRADICIONALISTA Y DE LAS J.O.N.S.
REDACCION: DANTE
TALLER: SERRANO, 121
FUNDADOR: BATA

Tienda de Mallorca, Número 21 Abril de 1942

ANO IV - NÚMERO 111
PRECIO: 25 CENTIMOS
Reservados todos los derechos

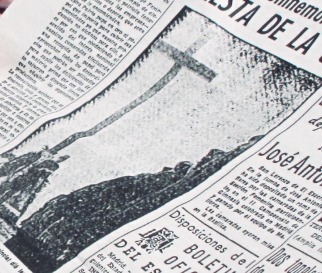
Palma conmemoró solemnemente la FIESTA DE LA UNIFICACION

la Futbol internacional en Milán

La S.F. de Falange deposita flores en tumba de José Antonio

Italia - 6
España - 0

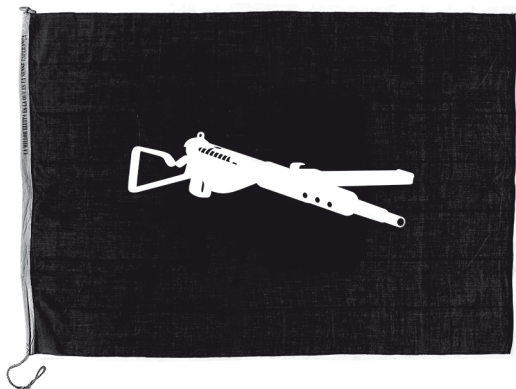

BOLETIN OFICIAL DEL ESTADO
DE EL PRIMER DIA DE LA CAMPAÑA

El Führer pasó el día de su cumpleaños en el Cuartel General Keitel y Halder le felicitaron en nombre del Ejército

**LA MILLOR
LLUITA
ÉS LA QUE
ES FA
SENSE
ESPERANÇA**

La millor lluita és la que es fa sense esperança, 2015
Cartell. Bandera.
Disseny gràfic: Noaz.

Samarreta.
Fotografia: Trets enmig del concert.

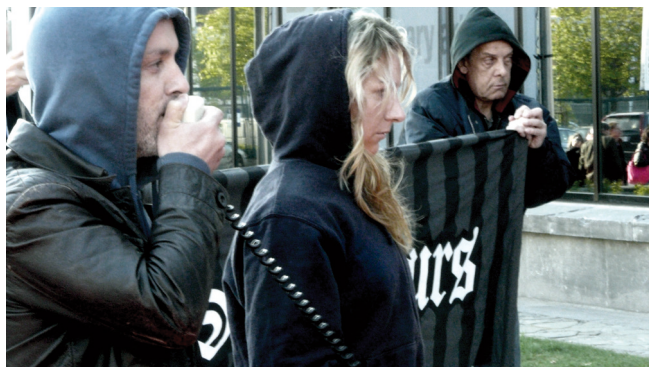

Eat the rich / Kill the poor, 2010

Photo infinity RC matt.

Fotografies: Rodrigo Pereda.

Il n'y a pas de spectateurs, 2010
Acció. Art Brussels.
Fotografies: Nancy Casielles
i Denis Van Cauteren.

Demos contra Cracia, 2008
Intervenció urbana.
Fotografia: Cortesia de l'artista.

Stencil.
Disseny gràfic: Noaz.

***DEMOS
CONTRA
GRACIA***

Democracia és un equip de treball constituït a Madrid el 2006. L'interès principal de Democracia és l'ús de l'esfera pública en les seves configuracions més diverses per dur a terme una mena d'*agitprop* de continguts emancipatoris.

La pràctica de Democracia s'inicia a partir de la discussió i l'enfrontament d'idees i formes d'acció. El mateix fet de treballar en grup fixa un interès d'intervenció en l'àmbit d'allò social. Democracia funciona com un node d'interessos agrupats de manera temporal sota un mateix objectiu, el qual s'aborda necessàriament des de diferents perspectives: les de cada un dels participants en el projecte en qüestió, essent aquests tant els diferents agents i productors que conformen Democracia (permanents i ocasionals) com comunitats específiques amb les quals s'estableix una col·laboració.

Una de les estratègies habituals del col·lectiu és diluir les propostes en àmbits diferents de l'artístic. Si bé es parteix des del (o es torna al) sistema-art com una esfera pública molt definida, es busca una forma de penetració en altres esferes i altres audiències.

Democracia també treballa en l'àmbit de l'edició (van ser directors de la revista *Nolens Volens*, 2006-2012) i el comissariat (Madrid Abierto 2008, «No Fu-

turo», «Creador de Dueños»). Juntament amb Aitor Méndez administren el blog *contraindicaciones.net*

El treball de Democracia ha estat exposat de forma individual al Frankfurter Kunstverein, el Hirshhorn Museum de Washington, l'Station Museum de Houston, el BF15 de Lyon, el St James Cavalier Centre, La Valleta o la Fundació Pilar i Joan Miró de Palma; i a les galeries ADN de Barcelona i Prometeogallery de Milà. Ha participat en biennals com la d'Istanbul, Taipei, l'Havana, Poznan i Goteborg. Recentment ha participat en exposicions col·lectives com «Turning Points», National Gallery, Budapest; «Espejos: Los trabajadores de la luna / Moonworkers», MAC (Museo de Arte Contemporáneo), Santiago de Chile; «Badlands: An Atlas of Experimental Cartography», Tin Sheds Gallery, Sidney; «Politics: I do not like it, but it likes me», Laznia Centre for Contemporary Art, Gdansk; «La elipsis arquitectónica», Centro Cultural Universitario Tlatelolco, Mèxic DF.

Ha col·laborat amb la Plataforma de Artistas Antifascistas als projectes *Artistas contra Franco* i *Monte de Estepar*.

microRavals. Prenent com a punt de partida la mostra «No hi ha espectadors» de Democràcia, **microRavals** planteja desplegar els seus objectius* en tant que projecte de mediació del cicle que ens ocupa, articulant i posant en moviment diferents capes de reflexió i acció alhora que creant vincles i ressonàncies al barri del Raval.

L'espai públic, amb totes les seves esferes virtuals i catòdiques obertes, sembla anunciar el somni d'una suposada democratització d'aquest espai. L'únic cert és la saturació d'imatges, de soroll i de representacions que no sabem a qui representen i que sobretot fan invisibles totes les formes de control administratiu, jurídic i econòmic que en regulen el funcionament.

El treball de Democràcia, entre altres coses, ens recorda que podem trobar accessos a aquesta esfera a través de mecanismes i d'accions que, per la seva potència visual i de plantejament, destaquen sobre aquest soroll silenciós que no ajuda a pensar les imatges, només a consumir-les. **microRavals**, des d'una lògica ultralocal, aterra a la dimensió quotidiana dels veïns i veïnes del barri. Treballa al voltant de la representació i la hipervisibilitat i reflexiona sobre qui pot produir i posar en circulació amb èxit els seus propis relats a l'esfera pública. El procés

de treball que es desenvolupa pren com a punt de partida el so i l'oralitat. La matèria primera de les relacions entre aquests veïns i veïnes és la parla, la implicació construïda amb l'intercanvi verbal.

A partir del treball en xarxa i la implicació de tres projectes radiofònics vinculats a Ciutat Vella de diferent tarannà com són Ràdio Ciutat Vella, scannerFM i Ravalmedia; **microRavals** proposa a tres col·lectius i comunitats desenvolupar un procés de treball d'autorepresentació a l'esfera pública, entesa com a espai radiofònic. D'una banda a l'entrevista col·laborativa es proposa un retrat col·lectiu sobre com cada una de les comunitats desenvolupa un activisme quotidià portant a terme accions transformadores de l'entorn. De l'altra, a partir d'aquest treball amb cada comunitat, proposem un seguit de proclames, eslògans o enunciats vinculats tant a les pors compartides com als desitjos, les reivindicacions o les crítiques. Una traducció de la idea de campanya gràfica, d'intervenció a l'espai públic sonor. Així, les ràdios, l'espai expositiu i els blogs dels col·lectius i de **microRavals** esdevenen altaveus d'altres formats de representació. • CRISTIAN AÑO (SINAPSIS)

---

* **microRavals** és el projecte de mediació del cicle *Trets enmig del concert* que té per objectiu generar implicacions significatives entre els treballs dels artistes, l'Arts Santa Mònica i les relacions de proximitat que aquest equipament pot establir amb el context on s'ubica, el barri del Raval.

El projecte té com a punt de partida el desenvolupament de processos de treball culturals i artístics, i es porta a terme conjuntament amb altres entitats, institucions, col·lectivitats o comunitats arrelades al barri del Raval. Impulsa o se suma a processos de treball col·lectius que ja estan en funcionament, cadascun dels quals es posa en diàleg amb una exposició del cicle i planteja una relació entre la realitat quotidiana dels participants, el treball exposat dels diferents artistes i la idea d'*implicació* i *construcció del bé comú*.

microRavals proposa dos nivells de reflexió al voltant de la noció d'*implicació* i la seva representació. En un primer nivell,

des de la producció de cultura i l'àmbit de la política cultural es planteja la qüestió sobre com es porta a la pràctica l'encaix entre una lògica cultural de gran equipament i les micropolítiques amb les quals el projecte interacciona. Micropolítiques que són, en general, pràctiques culturals i artístiques liderades per agents i projectes de dimensions i recursos limitats. En aquest sentit, el projecte de mediació és un assaig sobre les formes possibles d'implicació que es poden generar entre un cicle i un equipament artístics i altres projectes actius al barri, amb l'objectiu de desenvolupar un treball en comú des d'una perspectiva de sostenibilitat i ecologia cultural; a mig camí entre la voluntat d'esdevenir un recurs i la possibilitat d'actuar com un possible catalitzador per a la reflexió i l'acció situada, inscrita en cada col·laboració específica.

D'altra banda, **microRavals** fa d'altaveu de la riquesa de la producció cultural del Raval i proposa un diàleg entre el projecte artístic exposat i els processos de treball a què es dona visibilitat. Una relació en què el poder de representació dels projectes artístics es confronta amb processos de treball de forta implicació amb el territori.

Trets enmig del concert

De la distància correcta a la proximitat

Daniela Ortiz

20.01-22.02.2015

Núria Güell

12.05-05.07.2015

Cristina Lucas

22.09- 8.11.2015

Democràcia

03.03-19.04.2015

Frederic Perers

14.07-13.09.2015

María Ruido

17.11.2015 -10.01.2016

Implic/Accions

El programa d'accions obertes a tothom es mostren com a oportunitats de relació amb la reflexió que alimenta la pràctica artística de Democràcia.

Dimecres 4 de març, 19 h. Conversa entre **Pilar Bonet**, crítica i comissària independent i **Democràcia**. La conversa es realitzarà, amb la col·laboració de La Ravala, a La Negreta Espai Social del Gòtic (C. de Nou de Sant Francesc, 21 - baixos de Barcelona). Activitat amb entrada lliure. Aforament limitat.

Divendres 27 de març, 10 h. **Agitació i Propaganda** – Intervencions públiques. Un taller de Democràcia, a càrrec de **Noaz**. Taller teòric i pràctic sobre suports, mitjans i tècniques per intervenir a la via pública (durada 4,5 h); en el marc d'una col·laboració amb l'Escola Massana – Centre d'Art i Disseny (C. de l'Hospital, 56).

Dissabte 11 d'abril, 13 h. Aproximació a l'exposició a càrrec del periodista **Andreu Barnils**. En un format de visita guiada el periodista proposa altres maneres d'interpretació del treball del col·lectiu. Espai expositiu d'Arts Santa Mònica. Activitat amb entrada lliure. Aforament limitat.

La Ravala. Associació que arriba per quedar-se. L'anomenen associació perquè alguna forma jurídica li havien de donar, però és una iniciativa, un moviment, un compromís que prenen per transformar aquesta cel·la fosca, acrítica i inoperant a la qual es vol confinar la nostra societat. Conviden a totes les persones del Raval, veïns i visitants, a participar en aquest projecte en què no només hi cap tothom, sinó on tothom és necessari. En aquest cas, **La Negreta Espai Social del Gòtic** (avbarrigotic.blogspot.com) acull l'activitat de La Ravala (laravala.drupalgardens.com). A finals d'abril La Ravala acollirà el projecte PIGS on hi participaran Democràcia i Núria Güell, entre d'altres artistes, activistes i treballadors culturals. Un esdeveniment de caire internacional que treballa entre les pràctiques artístiques i polítiques i la seva incidència social.

Escola Massana – Centre d'Art i Disseny. Des de la seva fundació el 1929 fins a avui, l'Escola Massana s'ha mantingut fidel al llegat fundacional del filantrop Agustí Massana oferint formació en l'àmbit de les arts aplicades. Tanmateix, ja als anys 60, a aquesta oferta educativa s'hi van incorporar les disciplines del disseny. L'essència d'aquest centre és, per tant, la interrelació entre els oficis, l'art i el disseny, tres àrees complementàries a partir de les quals establir un ric diàleg entre la tradició i la innovació.

Pilar Bonet. Historiadora, crítica d'art i curadora d'exposicions. Treballa en el camp de l'art i el disseny contemporanis amb especial atenció pels intercanvis entre l'art, l'arquitectura i l'espai públic. Ha treballat en nombrosos projectes expositius i escriu habitualment sobre els contextos socials de les pràctiques artístiques. A l'espai de l'Arts Santa Mònica va presentar, l'any 2000, l'exposició «Club 49. Reobrir el joc» i l'any 2010 el projecte «Salvat-Papasseit, poeta avantguardista català».

Noaz. Aplicació visual sobre qualsevol superfície dels sentiments més comuns mitjançant les eines més senzilles.

Andreu Barnils. Periodista de VilaWeb. Ha treballat de guionista, de redactor a la secció de Cultura del *Punt Diari*, i al diari *VilaWeb*, on va posar en marxa VilaWeb TV. És autor del llibre *La revolució tranquil·la. Carme Forcadell i l'Assemblea Nacional Catalana* (2014). Llicenciat en Comunicació Audiovisual per la Universitat Ramon Llull.

Trets enmig del concert. De la distància correcta a la proximitat és un cicle d'exposicions, a cura de Cèlia del Diego.

microRavals és un projecte de mediació en relació amb entitats, centres educatius i veïns del barri, a càrrec de Cristian Añó (Sinapsis).

Implic/Accions és un cicle d'activitats, a càrrec de Jordi Ribas.

Textos, Cristian Añó, Cèlia del Diego, Roger Bernat i Jordi Ribas.

Fotografies, Luis Asín, Nancy Casielles, Rodrigo Pereda, Pablo Ramos, Rif Spahni i Denis Van Cauteren.

Disseny gràfic, Bildi Grafiks S.L.

Disseny de l'espai, Xavier Torrent.

Amb la col·laboració de,

Escola Massana – Centre d'Art i Disseny

La Negreta Espai Social del Gòtic

La Ravala

Ràdio Ciutat Vella

Ravalmedia

scannerFM

Agraïments,

Susi Álvarez, Ton Barnils, Sergi Clavé, Josep Gracia, Bea Guijarro, Ernest Morera, Noaz, Bruno Sokolowicz, així com a Tot Raval, el Centre Cívic Drassanes, la Irene García i a totes les persones que formen part dels col·lectius que han participat a la proposta de microRavals.

Arts Santa Mònica

Direcció, Jaume Reus. **Sotsdirecció**, Manuel Guerrero. **Coordinació general**, Fina Duran i Marta Garcia. **Administració**, Cristina Güell. **Relacions externes**, Alicia Gonzalez i Jordi Miras. **Edicions**, Cinta Massip. **Comunicació i premsa**, Neus Purtí i Cristina Suau. **Coordinació audiovisuals**, Lorena Louit. **Àrea tècnica**, Xavier Roca i Eulàlia Garcia. **Secretaria**, Pep Xaus, Maria Jesús Couso i Mònica Garcia.

Estado asesino /
Libertad para los muertos, 2010
Intervención urbana.
Fotografía: Pablo Ramos.

Arts Santa Mònica
Centre de la creativitat

La Rambla 7
08002 Barcelona
www.artssantamonica.cat

Entrada lliure
De dimarts a dissabtes d'11 h a 21 h
Diumenges i festius d'11 h a 17 h
Dilluns tancat

Patrocina

